GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 204. Vinerĭ 13 (25) Septemvre. 1885.

Brașovŭ, 12 (24) Septemvre 1885.

Cestiunea bulgară preocupă ađĭ mințile tuturorŭ ómenilorŭ politicĭ din Europa și tóte celelalte afacerĭ pendente, esterne séu interne, își pierdŭ din importanța lorŭ față cu evenimentele din peninsula balcanică, carĭ amenință pacea Europei.

Ce va face Turcia? Ce vorŭ întreprinde marile puterĭ, carĭ au semnatŭ tractatulŭ de Berlinŭ? Sancțiuna-vorŭ faptele împlinite séu, décă nu, ce se va întêmplá?

Celŭ ce ar puté sĕ ne deslușéscă în privința acésta, ar fi unŭ adevĕratŭ profetŭ. Noi ne ținemŭ de ceea ce vedemŭ și de ce scimŭ și pe basa acésta ḑicemŭ, că, după a nóstră convingere, Turcia a ajunsŭ la unŭ punctŭ decisivŭ pentru esistența ei în Europa. De va interveni séu nu în Rumelia, totŭ rĕu va fi pentru ea. Remâne acum ca sĕ alégă dintre două rele pe celŭ mai micŭ. Care este celŭ mai micŭ?

La acéstă întrebare aflămŭ în câtva unŭ rĕspunsŭ în comunicările, ce le aduce „Neue freie Presse“ dela 23 l. c., carĭ comunicărĭ credemŭ că le-a primitŭ dela ambasada turcéscă din Viena, cu care acéstă fóiă în totdéuna a întreținutŭ relațiunĭ amicale. Étă ce scrie numita fóiă asupra situațiunei:

»Actuala fasă a cestiunii ostrumelice-bulgare pare a se concentra în nisuința ca, la casŭ că unirea celorŭ două Bulgarii nu s'ar mai puté zădărnici, acésta faptă sĕ fiă *isolată* și peninsula balcanică sĕ fiă ferită de alte nouĕ complicațiunĭ. Prințulŭ Alexandru alŭ Bulgariei pare a fi fostŭ informatŭ despre acésta nisuință a puterilorŭ, căcĭ a făcutŭ unŭ pasŭ prevenitorŭ și a adresatŭ puterilorŭ semnatare a tractatului din Berlin prin telegrafŭ o împărtășire esplicându-le procederea sa. Totodată prințulŭ Alexandru nu voiesce sĕ altereze vasalitatea celorŭ două țerĭ față cu Turcia, și asigură că n'are nicĭ o intențiune ostilă și că pune mare prețŭ pe aceea ca pașii sĕi viitorĭ sĕ fiă lipsițĭ de orĭce caracterŭ dușmănosŭ în contra Porții. Dorința prințului Alexandru de a se înțelege în modŭ amicabilŭ cu înalta Pórtă, se esplică și de acolo, că dênsulŭ s'a proclamatŭ numai ca prințŭ alŭ ambelorŭ Bulgarii« și nu ca »rege alŭ Bulgariei« de unde sĕ conchide, că prințulŭ Alexandru nu voiesce sĕ schimbe relațiunile de vasalitate către Sultanulŭ și astfelŭ crede a ușura Porții recunóscerea nouei stărĭ de lucrurĭ în Bulgaria. In adevĕrŭ prințulŭ pare a fi condusŭ pentru momentŭ numai de dorința, de a-șĭ conservá noua posesiune și de a lua cu Pórta și cu puterile o ințelegere, care sĕ-i permită de-a face sĕ se consolideze nouele relațiunĭ.

Cabinetele europene arŭ voi fórte bucurosŭ sĕ facă unŭ angagiamentŭ, prin care celŭ puținŭ pentr'unŭ timpŭ anumitŭ arŭ păré eschise alte complicațiunĭ. De aceea se susține în cercurile diplomatice, că décă Turcia ar face întrebuințare de dreptulŭ sĕu și ar eși victoriósă luptândŭ în contra insurecțiunei, acésta ar causa în Rusia o amărăciune atâtŭ de mare, încâtŭ Țarulŭ s'ar vedé silitŭ a alerga în ajutorulŭ coreligionarilorŭ sĕi strimtoratĭ de Turcĭ. Este evidentŭ, că o asemenea eventualitate ar puté nasce marele periculŭ alŭ unorŭ nouĕ complicațiunĭ. Spre a încungiurá acésta nu esistă decâtŭ unŭ singurŭ mijlocŭ: *a face totŭ posibilulŭ spre a impedeca intervențiunea Sultanului.*

De se va întêmpla acésta, atuncĭ de sigurŭ prințulŭ Alexandru nu mai puținŭ ca și conducétorii națiunei bulgare vorŭ face totŭ ce le stă în putință, spre a împedeca lățirea revoluțiunei în acéstă provincià, atuncĭ Pórta negreșitŭ o va puté mai ușorŭ suprimá, decâtŭ décă trupele ei arŭ fi angagiate deja în Rumelia orientală. Puterile afară de acésta ar lăsa Pórtei cu totulŭ mână liberă d'a procede în Macedonia cum va crede mai bine. Décă odată Turcia va face concesiunea de-a nu interveni, atuncĭ ar urma sĕ se esecute a doua parte a programului diplomaticŭ, care, precum amintirămŭ, ar constá în aceea de-a dobêndi dela puterĭ și dela Pórtă recunóscerea Uniunei bulgare sub condițiunea, ca prințulŭ Alexandru câtŭ privesce Rumelia sĕ stea în aceeașĭ relațiune către Sultanulŭ în care se află ađĭ Bulgaria C'unŭ cuvêntŭ prințulŭ Alexandru ar rĕmâné cu privire la Bulgaria de sudŭ tocmai așa vasalulu padișahului, cum este ađĭ cu privire la Bulgaria de nordŭ, și Sultanulŭ ar fi suzeranŭ peste amêndouĕ Bulgarii. Despre aceea se pare că încă nu s'a discutatŭ, că óre acésta învoială sĕ se facă printr'o înțelegere directă între Sultanulŭ și prințulŭ Bulgariei séu că sĕ se facă numai cu învoirea puterilorŭ semnatare, fiă într'o conferență séu printr'o directă înțelegere între cabinetŭ și cabinetŭ, deórece se tractéză aicĭ de-o modificare a tractatului de Berlinŭ.

Acestŭ arangiamentŭ, se 'nțelege, presupune, nu numai ca în Macedonia liniștea sĕ rĕmână neturburată, ci ca și celelalte *state balcanice* sĕ-șĭ impună o reservă înțeléptă și ca sĕ fiă reținute dela o intervențiune tocmai așa ca și Pórta. Marea întrebare este însă, décă în împrejurările actuale acésta va fi cu putință, întrebare dela care depinde nu numai liniștea Orientului, ci și pacea europénă. Este faptŭ netăgăduitŭ că evenimentele in Rumelia orientală au pusŭ în cea mai mare fierbere spiritele în peninsula balcanică. Principii peninsulei balcanice, carĭ se aflau mai toțĭ pe la băile din Europa centrală, s'au reîntorsŭ acasă în graba cea mai mare și cercurile diplomatice de aici vĕḑură trei regĭ într'o iritațiune febrilă trecêndŭ prin Viena și întrebuințândŭ scurtulŭ timpŭ, câtŭ au statŭ aici, spre a conferi ei între ei și probabilŭ că și cu diplomațĭ de aicĭ. Cam ca toțĭ, au privitŭ și Regii evenimentele din Rumelia orientală ca o consecință a întrevederei dela Kremsier și au vĕḑutŭ întrînsele o loviturŭ îndreptată în contra posițiunei statelorŭ lorŭ.

Sub aceste impresiunĭ sĕ fi stabilitŭ aicĭ în Viena între Regii Serbiei și ai Greciei basa unei procederĭ paralele în Macedonia. Cea dintêiu mĕsură, ce a decretat'o regele Milanŭ după întórcerea sa în Belgradŭ, a fostŭ prin urmare mobilisarea întregei armate active și se vorbesce deja de aceea, că trupele sêrbescĭ vorŭ fi concentrate la fruntariele Macedoniei și vechie Serbiei.

Totodată se aude că va fi mobilisată și armata României și a Greciei. Esemplulŭ, ce l'a datŭ prințulŭ Alexandru Regilorŭ balcanicĭ, îi îndémnă a-lŭ urma. Fiecare vrea sĕ aibă parte din pradă și nicĭ unulŭ nu voiesce sĕ sufere ca numai Bulgaria singură sĕ devină mai mare în teritorŭ și mai puternică. Intre astfelŭ de împrejurărĭ pacea atêrnă numai de unŭ firŭ de pĕrŭ și capriciulŭ unui Rege balcanicŭ póte sĕ facă de rușine tóte silințele și tóte aranjamentele diplomației europene.

N'ar fi mai bine ca puterile sĕ lase Pórtei mână liberă spre a restabili status quo ante? Nouĕ ni se pare, că acésta ar fi póte singura cale, spre a salva pacea multŭ amenințată a Europei.“

Pe când reproducemŭ comunicările de mai susŭ, carĭ fără îndoială suntŭ din isvorŭ diplomaticŭ, primimŭ scirea, că trupele turcescĭ au și trecutŭ peste granița*) în Rumelia. De se va adeverí acéstă scire atuncĭ dorința esprimată de omulŭ de încredere alŭ lui „N. fr. Presse“ s'a împlinitŭ, și acum se va dovedi décă intervențiunea Turciei va salvá pacea Europei séu nu. Nouĕ ni se pare, că încurcătura va deveni și mai mare, mai alesŭ după ce chiar din comunicările memorate resultă, că puterile garante se temŭ, ca intervențiunea Sultanului sĕ nu aducă după sine intervențiunea Țarului.

UNIREA BULGARILORŬ.

Despre evenimentele din Bulgaria și Rumelia ostică, »Voința Națională« are următórele scirĭ pe care le reproducemŭ.

O telegramă din Filipopolŭ dela 22 Septemvre n comunică:

Prințulŭ Alexandru a sositŭ aci aseră. Clerulŭ cu facle și crucĭ, îmbrăcatŭ în odăjdii și o mulțime imensă de copii cântândŭ osanele, în sunetele tuturorŭ clopotelorŭ, 'l-au întêmpinatŭ afară din orașŭ. Trăsura Prințului Alexandru a fostŭ luată pe brațe. Tótă nóptea orașulŭ a fostŭ iluminatŭ. Mii de ómenĭ de prin prejurŭ sosescŭ mereu aicĭ. 10 drugine de trupe bulgare și vre-o 2000 de voluntarĭ suntŭ la Tatarŭ. In urma prințului trebue sĕ soséscă numai decâtŭ 10,000 de ómenĭ cu tunurĭ.

Scirĭ sosite de la granița turcéscă arată că până acum nicĭ o mișcare nu se simte din partea Turciei. Bulgarii desvóltă o mare activitate la lucrările de apĕrare pe drumulŭ dela Filipopolŭ la Ciaschioi. Pe înălțimele dela Ciaschioi spre sudŭ, carĭ domină valea Mariței, se așéḑă baterii și se facŭ întărirĭ.

Prințulŭ Alexandru primesce nenumĕrate felicitărĭ din tóte părțile, cu rugăciunea de a urma cu hotărire pe calea apucată, pentrŭ a consolida unirea tuturorŭ Bulgarilorŭ.

Din Sofia se telegrafiază cu data 22 Septemvre n.:

Scirile din Europa nu parŭ fórte favorabile mișcărei bulgare. S'a opritŭ publicarea știrilorŭ telegrafice strĕine fără unŭ prealabilŭ controlŭ alŭ ministerului. Asemenea și gazetele strĕine suntŭ oprite la poștă unde suntŭ mai ântêiu cetite și apoi împărțite.

Gazeta la »Voix de la Macédonie« publică articole entusiaste, în carĭ laudă vigórea poporului și prințului, conjură pe Bulgarĭ ca orĭ cine li s'ar opune sĕ nu renunțe cu nicĭ unŭ prețŭ la drepturile lorŭ și arată că mișcarea bulgară nu trebue sĕ se oprescă în Rumelia, ci sĕ caute a se întinde până peste Macedonia unde Bulgarii creștinĭ robițĭ au nevoiă de sprijinulŭ frațilorŭ lorŭ independențĭ...

Gavril-pașa (Crestovicĭ) fostulŭ guvernatorŭ alŭ Rumeliei a fostŭ adusŭ acĭ.

Mai multe regimente au trecutŭ deja Balcanii. Din județulŭ Rusciuk au plecatŭ 300 de voluntarĭ.

»Neue freie Presse« dă următórele scirĭ dela 22 Septemvre n:

Foile din Lemberg anunță, că în Petersburg se adună sume de banĭ pentru organisarea unei legiunĭ de voluntarĭ rușĭ și bulgarĭ.

Ambasada turcéscă din Paris crede, că Pórta nu-șĭ va trimite deocamdată trupele séle în Rumelia, ci în Macedonia, ca sĕ'mpedece o eventuală revoltă. După alte scirĭ, Pórta ar alege acéstă cale numai ca sĕ nu dea Rusiei pretextŭ d'a interveni.

»Temps« află din Berlin, că în Macedonia au sositŭ emisarĭ bulgarĭ, ca sĕ revolte poporațiunea.

Corespondentulŭ din Viena alŭ lui »Times« e autorisatŭ a telegrafia, că Austro-Ungaria recunósce deplinŭ Turciei dreptulŭ d'a înăbuși revolta din Rumelia și d'a pedepsi pe prințulŭ Alexandru. Austro-Ungaria nu se va opune acestui pasŭ alŭ Turciei. In acelașĭ timpŭ însĕ se crede că Pórta va lucra înțelepțesce, lăsândŭ sĕ se înlăture crisa de către o conferință a puterilorŭ. In Petersburg se nutrescŭ aceleașĭ intențiunĭ, dér cu diferința, ca Turcia sĕ convóce conferința puterilorŭ și depunerea prințului Alexandru sĕ fiă precondițiunea pentru constituirea Bulgariei de nordŭ și de sudŭ. Rusia speră, că Turcia nu va porni trupe contra Bulgariei, fiindŭ că în casulŭ unei pedecĭ a Bulgarilorŭ, opiniunea publică a Rusiei va sili pe Țarulŭ sĕ se amestece în cértă.

Foile liberale din Anglia aprobă evenimentele din Bulgaria și felicită fórte cordialŭ pe Bulgarĭ.

»Corespondenței politice« i se telegrafiază din Belgradŭ, că consiliulŭ de ministri sêrbescŭ a ținutŭ sub președința regelui o lungă ședință, în urma căreia a apărutŭ unŭ ucazŭ regalŭ ordonândŭ mobilisarea trupelorŭ și convocândŭ Scupcina la Nișŭ pe 1 Octomvre. Legea de presă și dreptulŭ de întrunire s'au suspendatŭ provisorŭ.

»Voința Națională« mai dă următórele scirĭ dela 22 Septemvre:

Muftiulŭ din Filipopolŭ a îndemnatŭ pe musulmanii din Rumelia sĕ rĕmână liniștițĭ, orĭ-ce imprudență din partea lorŭ în acestŭ momentŭ, putêndŭ avea grave urmărĭ. De altmintrerĭ Bulgarii n'au comisŭ până acum nicĭ unŭ escesŭ în contra musulmanilorŭ. Musulmanii carĭ făcéu parte din miliția rumeliotă au fostŭ congediațĭ.

In Filipopolŭ domnesce o mișcare extraordinară; necontenitŭ trecŭ trupe și carĕ cu munițiunĭ îndreptându-se spre frontieră; s'au înscrisŭ în orașŭ până astăḑĭ peste 1200 de voluntarĭ. Rechisițiunile, începute de ierĭ, urméză cu mare activitate. Se așteptă pe mâne didiminéță sosirea din Bulgaria a trei batalióne și două baterii. Linia strategică de apĕrare a Rumeliei ...

*) A se vedé tel...

Ministerulŭ de rĕsboiu bulgarŭ a făcutŭ marĭ comande de șrapnele în streinătate.

Cetimŭ în „Românulŭ de Marțĭ:

Astădĭ trenulŭ venindŭ din Rusia sosesce cu 300 oficerĭ rușĭ voluntarĭ, carĭ trecŭ în Bulgaria spre a lua parte la evenimentele de acolo.

Reproducemŭ după »Națiunea« următorele scirĭ:

Guvernulŭ rusĕscŭ a informatŭ în modŭ oficiosŭ cabinetulŭ din Bucurescĭ, că mai mulțĭ voluntarĭ rușĭ vorŭ trece prin România pentru a se duce în Bulgaria. Se vorbesce despre o apropiată convocare extra-ordinară a Camerilorŭ române. Ca data cea mai probabilă se dă sfîrșitulŭ lui Septemvre.

„L'Indépendance roumaine spune, că consiliulŭ de ministri s'a ocupatŭ de necesitatea de a se rechiema oficerii în congediu și a mobilisa unŭ corpŭ de armatŭ. Discuțiunea a fostŭ lungă și din cele mai vii.

Scrisórea Principelui Alexandru alŭ Bulgariei cătră Sultanulŭ.

Principele Alexandru alŭ Bulgariei a adresatŭ următórea scrisóre:

La 1 Septemvre guvernulŭ Rumeliei orientale a fostŭ rĕsturnatŭ și poporulŭ m'a proclamatŭ în unanimitate de principe; poporulŭ bulgarŭ cere unanimŭ sĕ primescŭ acéstă numire; am sositŭ in Filipopolŭ și am luatŭ în mână guvernulŭ vechiei provincĭ. Declarŭ în modulŭ celŭ mai formalŭ Maiestățeĭ Vóstre, că acéstă unire a celorŭ două Bulgarii se face fără nicĭ unŭ scopŭ ostilŭ în contra guvernului M. V.

Mĕ facŭ garantŭ pentru liniștea celorŭ două țĕrĭ și pentru siguranța locuitorilorŭ, fără deosebire de rasă și cultŭ; rogŭ pe M. V. sĕ dovedéscă încă odată bunătatea ei nemărginită cătră popórele ei și sĕ sancționeze unirea care se face fără a aduce vre-o lovitură suveranitățiĭ Maiestățiĭ Vóstre.

ESPULSAREA ARDELENILORŬ.

In urma espulsării celorŭ șése Ardelenĭ, în orașele României s'au ținutŭ și se țină adunărĭ imposante spre a protesta în contra actului guvernului.

Cea dintêiu întrunire s'a ținutŭ în Bucurescĭ sub președința d-lui Dim. Giani, fostŭ ministru de justiție. A vorbitŭ d-nii G. Paladi, P. Grădișténu, Dim. Giani și I. N. Lahovari, arătândŭ toțĭ că guvernulŭ a comisŭ unŭ actŭ illegalŭ. D. Giani, autorulŭ legii de espulsare, a esplicatŭ acéstă lege publicului, care a asistatŭ în numĕrŭ fórte mare la întrunire. Protestulŭ în contra actului guvernului a fostŭ unanimŭ. Resoluțiunea ce s'a luatŭ în acéstă întrunire s'a primitŭ de întréga adunare și este următórea:

In fața abusurilorŭ, actelorŭ arbitrare inconstituționale ce s'au comisŭ și se comitŭ de guvernulŭ actualŭ;

In fața celui din urmă actŭ odiosŭ alŭ sĕu, care a venitŭ sĕ-i coroneze arbitrariulŭ și ilegalitatea;

Actulŭ ce se comite prin espulsiunea de pe teritoriulŭ țĕrei a frațilorŭ noștri Românĭ: Nicolae Ciurcu, Alecsandru Ciurcu, George Sĕcășanu, George Ocășanu, I. Droc Bănciulescu și I. Corneanu;

Cetățenii întrunițĭ în adunare publică astădĭ, 5 Septemvre 1885, protestă cu energiă contra tuturorŭ acestorŭ acte și în specialŭ contra celui din urmă.

Aclamă unŭ comitetŭ care va fi în continuă legătură cu cei espulsațĭ, care se va ocupa cu afacerile lorŭ și va veni în ajutorulŭ celorŭ lipsițĭ de avere.

Comitetulŭ va lupta pe tóte căile legale pentru reîntrarea în țĕră a espulsațilorŭ și va funcționa până se va realisa scopulŭ sĕu.

Combătândŭ pe aceleașĭ căi tóte actele de acéstă natură pe care guvernulŭ s'ar încerca sĕ le mai sĕvêrșéscă, comitetulŭ va căuta sĕ facă sĕ se respecteze dreptatea și legalitatea.

Intrunirea ținută în Iașĭ a fosŭ din cele mai împunătóre. Sute de cetățenĭ din cei mai luminațĭ își deseră aci întîlnire, ca sĕ proteste contra expulsărei unorŭ Românĭ de pe teritorulŭ românescŭ.

Au vorbitŭ dnii Holbanŭ, directorulŭ diarului „Patria“, G Panu, directorulŭ diarului „Lupta“, Miclescu, advocatŭ, G. Mârzescu, senatorŭ, și P. Bădărĕu, advocatŭ și profesorŭ la gimnasulŭ Alexandru Celŭ Bunŭ. Toțĭ au înfieratŭ cu cuvintele cele mai energice purtarea guvernului.

După votarea unui protestŭ, s'a aclamatŭ unŭ comitetŭ de 22 persóne care sĕ lucreze pentru reîntórcerea în țară a celorŭ espulsațĭ și sĕ adune banĭ pentru întreținerea în streinătate a celorŭ lipsițĭ de mijlóce.

„Românulŭ“ din Brăila publică pe 4 colóne în capulŭ diarului cu litere marĭ, protestulŭ pressei contra espulsiunilorŭ. Apoi face următórele reflexsiunĭ.

Gonirea a sése Românĭ Transilvănenĭ din România liberă și independentă este actulŭ celŭ mai arbitrarŭ, celŭ mai nesocotutŭ ce putea sĕ comită unŭ guvernŭ românescŭ, față cu împrejurările carĭ i-au servitŭ de pretextŭ.

Acestŭ actŭ este o lovitură teribilă dată nu numai espulsațilorŭ, dar și românismului, legilorŭ datoriei de frățietate... ce légă pe Românii din tóte părțile după fața globului; este pata cea mai négră ce a pututŭ sĕ lase în pagina vieții politice și naționale a d-lui I. C. Brătiunu, apĕrătorulŭ înfocatŭ odinióră alŭ românismului...

In totŭ casulŭ mĕsura espulsării este unŭ actŭ din cele mai arbitrarii, conduita guvernului deplorabilă. Protestămŭ din tótă puterea contra espulsării din țéră a Româniloru Transilvănenĭ, carĭ n'au mai puținŭ dreptŭ de-a trăi într'ênsa ca orĭ-care cetățénŭ românŭ.

„Vocea Botoșanilorŭ“ publică protestulŭ pressei și următórete rêndurĭ în capulŭ diarului.

...Unindu-ne la protestulŭ contra espulsiunei Româniloru, comitetulŭ presei înscrie adesiunea nóstră.

Sperândŭ că acțiunea sa nu se va mărgini numai la simple proteste, promitemŭ a conlucra din rĕsputerĭ la orĭ-ce resoluțiunĭ virile se vorŭ lua contra celui mai vitregŭ guvernŭ ce vr'odinióră a avutŭ acéstă țéră...

„Vocea Botoșanilorŭ“ a deschisŭ o listă de subscriere pentru cei espulsațĭ.

Cetățenii din Focșanĭ și Mizilŭ au protestatŭ prin telegramă energicŭ contra mĕsurii guvernului espulsândŭ pe Românĭ. S'au mai ținutŭ întrunirĭ de protestare în Ploescĭ, Galațĭ, Craiova, Giurgiu și Bêrladŭ, adoptândŭ resoluțiunea votată în întrunirea din Bucurescĭ.

Cetimŭ în „Națiunea“:

Din Brăila ni se scrie că cetățenii de acolo au făcutŭ o primire din cele mai căldurόse atâtŭ studențilorŭ carĭ s'au dusŭ acolo pentru a lua parte la congresŭ, câtŭ și celorŭ trei expulsațĭ, G Sĕcășanu. G. Ocășanu și I. Drocŭ-Bănciulescŭ, carĭ treceu prin gara Brăila spre Galațĭ.

»Era — dice corespondentulŭ nostru — unŭ spectacolŭ durerosŭ: a saluta de buna-venire pe junimea care este viitorulŭ țĕrei, și totŭ în acestŭ timpŭ a plânge expulsarea altorŭ tinerĭ, a cărorŭ vină este că simtŭ românesce.«

Sute de cetățenĭ se îmbulziau a-șĭ lua rĕmasŭ bunŭ dela cei trei tinerĭ. Trenulŭ a plecatŭ în strigăte de „Ura!« și „La revedere!“ ér musica intonă marșulŭ »Deșteptă-te Române.«

Mai mulțĭ advocațĭ din Bucurescĭ s'au strînsŭ la d. C. Boerescu, dice „L'Indép. roumaine,“ spre a discuta partea juridică a cestiunii espulsării Româniloru transilvănenĭ,

Cetimŭ în „Rĕsboiulŭ:“

D. Remus Opreanu, indignatŭ de fapta monstruósă a expulsării celorŭ șése Românĭ, va trece în oposiție.

„Națiunea“ scrie:

Aflămŭ că d-nii G. Sĕcășanu și G. Ocășanu, amêndoui expulsațĭ, suntŭ tradușĭ înaintea tribunalului din Alba-Iulia ca vinovațĭ de înaltă trădare. Pedeapsa ce i aștéptă este: 20 de anĭ muncă silnică.

La plecarea espulsațilorŭ, la gara de nordŭ d. S. I. Vasilescu a distribuitŭ nisce poesii făcute în onórea isgoniților.

„Românulŭ“ scrie:

Diarulŭ „L'Indépendance roumaine« a fostŭ cumpĕratŭ de cătră d. G. Lahovary cu suma de 150,000 lei S'au plătitŭ îndată d-lui Ciurcu 35,000 de lei. La 15 Ianuariu 1886 se va vĕrsa suma de 35,000 lei In urmă se vorŭ da 30,000 de lei pe anŭ până la achitarea sumei de 150,000 lei. Se va mai plăti o rentă viageră de 5000 lei pe anŭ pentru totŭ timpulŭ câtŭ va apăré diarulŭ supt orĭ-ce titlu și orĭ-care proprietarŭ ar fi.

SCIRILE DILEI.

Ni se scrie din Pesta, că Dumineca trecută s'a constituitŭ societatea »Petru Maiorŭ“ în ședința'i ordinară generală, alegêndu'șĭ de președinte pe dlŭ Ionŭ Suciu juristŭ, vice-președinte Septimiu P. Bocșanŭ juristŭ, casarŭ George Șandorŭ juristŭ, secretarŭ Arseniu Vlaica stud. la politechnică, controlorŭ Petru Corneanŭ juristŭ, bibliotecarŭ George Popŭ juristŭ, etc. In deplină unire societatea va trebui sĕ chibzuiască cum sĕ véndă mulțimea de esemplare, ce mai are din „Istoria pentru începutulŭ Româniloru....« a lui Maiorŭ, din care cu tótă reclama făcută în diarele române anterțŭ, prea puține esemplare s'au mai vêndutu. Până acum numĕrulŭ studenților din Pesta abia trece peste jumĕtatea celorŭ din anulŭ trecutŭ.

—0—

Primarulŭ din Mediașŭ a provocatŭ și elŭ pe locuitorĭ ca decumva au primitŭ esemplare din proclamația »irredentă« sĕ o predea biroului presidialŭ până la 30 Septemvre.

—0—

Precum anunță »Bistritzer Wochenschrift«, fișpanulŭ comit. Bistrița-Năsĕudŭ, Banffy-pașa, la recomandarea *solgăbirĕului* (ca mâne vomŭ audi că și servitorii dela autorităță suntŭ pedagogĭ! Red.) și a inspectorului școlarŭ a obținutŭ premii dela ministrulŭ instrucțiunei pentru »escelentele succese“ în instruirea limbei maghiare în școlele a patru învĕțătorĭ germanĭ și patru românĭ, și anume cei patru românĭ suntŭ: Ladislau Oniga din Monorŭ 50 fl., Clemente Grivase din Neposŭ (Vărarea) 25 fl., Gherasimŭ Bojorŭ din Ardanŭ 25 fl., Demianŭ Nechita din Ilva mică 25 fl. Fi-vorŭ și succesele în limba română totŭ așa de escelente? Autoritățile nóstre școlare nu s'arŭ puté informa?

—0—

In nóptea de 14 Septemvre n. în biserica din Mândra, lângă Șercaia, întră pe feréstră unŭ individŭ anume Lakatos Ferenz din Theresiopolŭ și aprinse lumina. Vecinii observândŭ acésta deteră alarmă și încunjurară biserica. Lakatos stinse acum lumina și încercă sĕ fugă pe feréstră amenințândŭ că va împușca pe orĭ care i va sta în cale. Omenii însĕ nu ținură sémă de amenințarea lui, ci puseră mâna pe elŭ și'lŭ escortară la judecătoria de cercŭ din Șercaia.

—0—

După comunicarea lui „Ellenzék,« judele comunalŭ din M. Sânmărtinŭ a fostŭ trasŭ în cercetare și suspendatŭ din serviciu pentru că a delapidatŭ 700 fl. banĭ de dare.

—0—

Aceeașĭ fóiă observă, că garnisóna din Sebeșŭ se va schimba cu alta, fiind că acéstă garnisónă, care aparține regimentului 64 de infanteriă, dela sergent majorŭ în josŭ se compune numai din Românĭ din Sebeșŭ și din comunele rurale mărginașe. Probabilŭ că „Ellenzek,« care rareorĭ are fericirea d'a fi bine informatŭ e și de astădată păcălitŭ, alte vorŭ fi de sigurŭ causele schimbării.

—0—

Pe livadé comunei Ohaba, lângă Șercaia, duoi boi și duoi cai au fostŭ mutilațĭ de nisce făptuitorĭ necunoscuțĭ tăindu-li-se códele și fiindŭ străpunșĭ în picióre cu cuțitulŭ.

—0—

Din Pesta i se telegrafézá diarului »N. fr. Presse« următórele: Dilele trecute a publicatŭ medicŭlŭ românŭ din Mehadia, Dr. *Popoviciu* unŭ protestŭ în contra scrisórei incendiare rĕspândite de »România irredentă«. La acéstă scrisóre a primitŭ Dr. Popovicĭ o *sentință de mórte*, cu data Bucurescĭ 16 Septemvre, scrisóre cu cernélă roșiă, subscrisă asemenea de Irredentă, în care sentință, i se face cunoscutŭ, că mai ânțêiu va fi supusŭ torturei în Mehadia, după aceea va fi înjunghiatŭ cu cuțite, décă nu va revoca scrisórea sa. D-lŭ Popoviciu aduce acésta la cunoscința publicului ungurescŭ, susținându-și totodată primulŭ sĕu protestŭ.

—0—

După cum spune „H. Z.,« »locuitorulŭ Neculae Beua din Pianulŭ săsescŭ a fostŭ arestatŭ, fiindŭ că s'arŭ fi găsitŭ la elŭ scrisorĭ private compromițĕtóre și ar fi împărțitŭ proclamațiunĭ »irredentiste.“

—0—

In Abrudŭ bântue difterita în modŭ epidemicŭ secerândŭ mulțĭ copii Din acéstă causă deschiderea scólelorŭ s'a amânatŭ, până va înceta bóla.

—0—

Din *Carlovițŭ* se anunță, că cea mai mare parte din deputații *congresului sêrbescŭ bisericescŭ* au sositŭ deja acolo. Afara de aceea se află în Carlovițŭ Sêrbĭ fruntașĭ ca: Radicojevicĭ, Kassevicĭ, președintele curiei Mihajlovicĭ ș. a. despre carĭ se dice, că vorŭ sĕ fiă mijlocitorĭ. In 22 Sept. la 10 óre a. m. se adunară deputații în sala congresului. Afară era adunată o mare mulțime. La órele 11 sosì în orașŭ comisarulŭ regescŭ, consiliarulŭ de curte *Cseh* și fù primitŭ între salve de tunurĭ de deputațiunea primăriei. Abia pe la 12 óre unŭ secretarŭ alŭ comisarului regescŭ apărù în sală și spuse deputațilorŭ că deschiderea congresului se va face abia în diua următóre la 10 óre. Cu esclamărĭ de nemulțumire părăsiră deputații sala.

—0—

Liceulŭ din Botoșanĭ a luatŭ numele de liceulŭ „Laurianŭ.“

—0—

Se scrie din Ploiescĭ, că în nóptea de 5—6 Sept. nisce tâlharĭ au torturatŭ, pe șoseaua Ploiescĭ-Predealŭ, în punctulŭ numitŭ Orății, pe d. Drăganŭ Paltânea din Transilvania, jăfuindu'lŭ de suma de 2500 lei și de nisce acte în valóre de 5000 lei. Tâlharii s'a făcutŭ nevĕduțĭ. D. Chețu, procurorŭ pe lângă tribunalulŭ de Prahova, a mersŭ la fața locului spre a face anchetă.

—0—

Locuitorulŭ Neculae Iuga din comuna Ecelŭ, fiindŭ admoniatŭ de primarulŭ Iacobŭ Hodoșŭ ca sĕ nu mai

lărmuiască pe uliţe, ilŭ înţepă pe acesta în mai multe locurĭ cu cuţitulŭ. Furiosulŭ fû prinsŭ de gendarmĭ şi predatŭ judecătoriei de cercŭ din Miercurea.

IUBILEU IN BEIUŞIU.

Aşteptândŭ, că o peană mai abilă va descrie festivitatea arangiată de către corpulŭ profesoralŭ alŭ gimnasialŭ din Beiuşŭ, iubilului sĕu directorŭ — m'a reţinutŭ de a vĕ cere ospitalitatea în preţuitulŭ D-vóstră ḑiarŭ— vĕḑêndŭ însĕ, că cei mai chiămaţĭ nu-şĭ luară ostenéla, îmĭ iau voiă a vĕ face, deşi cam târḑiu, o scurtă referadă.

Orizontulŭ vieţii nóstre bisericescĭ şi scolare de o bună vreme sĕ întunecă, nuorii grei nu voiescŭ a se resfira, ba din când în când câte unŭ fulgerŭ sfâşiă atmosfera, isbindŭ acum în una, acum în altă instituţiune.

De presentŭ, când ne îndatinasemŭ a ceti totŭ tristŭ şi durerosŭ în colónele foilorŭ române, când privindŭ în orîce direcţiă nu vedemŭ decâtŭ din o parte atacŭ, din alta apĕrare, o luptă neegală — iţĭ vine bine plăcutŭ momentulŭ, în care distrăgêndu-te poţĭ uita de durerĭ şi năcazurĭ.

Astfelŭ de momentŭ (căcĭ cum aşŭ putea numi altcum o ḑi din viaţă) a fostŭ ḑiua de 9 Septemvre a. a. st. n. în care s'a serbatŭ (şi nu »şi-a serbatŭ« precum aduce „Familia") aniversarea a 30-a a activităţii publice a unui bărbatŭ, care lucră pe terenulŭ celŭ mai spinosŭ şi mai ingratŭ: pe têrêmulŭ profesurei. Acestŭ iubilante a fostŭ: Reverendisimulŭ Domnŭ Petru Mihuţŭ directorulŭ gimnasiului din Beiuşŭ, esemplarulŭ puritâţii caracterului, a consciinţii curate, a amicişiei adevĕrate, a patriotismului neegoistŭ, a preotului după rênduiéla lui Melchisedec.

Frumósă vreme de activitate, o viaţă întreagă! Dér mai frumósă este, când reprivindŭ, cu mândreţă póte ḑice: viaţa-mĭ petrecută este nepătată, datorinţa mi-am împlinit'o totdéuna!

Intru adevĕrŭ, pre sine însuşĭ s'a onoratŭ corpulŭ profesoralŭ, când în 9 Septemvre adecă în a 30-a aniversare a surprinsŭ cu-o rară festivitate pre nobilulŭ sĕu directorŭ. A surprinsŭ cu elŭ dimpreună şi oraşulŭ întregŭ, căcĭ până în ḑiua de sĕrbătóre nimenĭ nu sciuse despre mişcările premerse.

Diminéţa la 7 óre s'a ţinutŭ liturgiă mare, celebrândŭ toţĭ profesorii, carĭ suntŭ sfinţiţĭ, s'a cântatŭ şi Doxologia. Câtŭ de surpriḑĕtorŭ a pututŭ fi acestŭ momentŭ pentru iubilante, care nesciindŭ nimica despre cele pregătite, în costumulŭ sĕu cotidianŭ intră în biserică, ca sĕ participe — ca în tóte ḑilele — la liturgia studenţilorŭ. Dér cu multŭ a fostŭ mai frapatŭ, când la eşire din biserică, păreţii edificiului gimnasialŭ, ca din poveste au fostŭ încărcaţĭ cu ghirlande de florĭ, pórta edificiului a fostŭ transformată în unŭ arcŭ de triumfŭ, aşeḑêndu-se désupra ei unŭ transparentŭ gătitŭ cu multă dibăciă, conţinêndŭ textulŭ:

VIVAT
— Qui gloria vixit
Gloriaque suum gerit romen —
Petrus Mihuţiu!

Junimea studiósă condusă de corpulŭ profesoralŭ a intratŭ în sala de gală a gimnasiului, împodobită şi aceea în modŭ fórte gustosŭ cu cununĭ de florĭ şi crengĭ verḑĭ de gorunŭ. Intru aceste rĕspândindu-se repentinŭ în oraşŭ evenimentulŭ rarŭ, festivitatea fû onorată de către o cunună de dame şi mai mulţĭ onoraţiurĭ.

La învitarea corpului profesoralŭ intră în sală bine-meritatulŭ directorŭ, fiindŭ întimpinatŭ de »sĕ trăiască« entusiasmate ale celorŭ presenţĭ. In numele corpului profesoralŭ fû salutatŭ de domnulŭ profesorŭ: Gheorghe M. Marinescu, care într'unŭ discursŭ bine simţitŭ făcŭ o scurtă biografiă a sĕrbătoritului, accentuândŭ momentele cele mai ponderóse din viaţa lui.

Cugetŭ a face serviciu on. publicŭ cetitorŭ, décă voiu sĕ amintescŭ din acelŭ discursŭ pasagiulŭ, în care oratorulŭ indegetéză laboriositatea neintreruptă a iubilantelui, cu deosebire în anulŭ 1873, pe timpulŭ durerosŭ alŭ epidemiei de coleră, când ca comisarŭ de salubritate ḑi şi nópte lucra, ca sĕ pună stavilă morbului grozavŭ, espunêndu-şĭ chiarŭ viaţa sa propriă. Acestei lucrărĭ neobosite şi conscienţióse se póte multămi, că epidemia în cerculŭ sĕu dispărŭ mai înainte decâtŭ orĭ unde în vastulŭ comitatŭ alŭ Bihorului! Meritulŭ lui a fostŭ recunoscutŭ de întregulŭ comitatŭ — perenându-lŭ în analele sale, — şi de înaltulŭ guvernŭ. Numai elŭ se retrase modestŭ dela recunóscerea şi lauda meritată şi de distincţiunea cu care a fostŭ îmbiatŭ, dela care nu se putŭ retrage, când cu ocasiunea iubileului secularŭ alŭ diecesei gr. cat. aradane, pentru meritele sale câştigate pre têrêmulŭ bisericescŭ-şcolarŭ, ca deja denumitŭ directorŭ la acestŭ gimnasiu a fostŭ decoratŭ cu crucea de aurŭ pentru merite cu corónă!...

Fiindŭ salutatŭ şi din partea junimei studióse prin octavanulŭ Ioane *Damianŭ* într'o vorbire bine potrivită, a cărui textŭ déde dovadă despre talentele respectivului — directorulŭ trĕmurândŭ de emoţiune, cu ochii lăcrămândŭ, mulţêmi pentru surprinderea, onórea neaşteptată, nesperată dar nicĭ visată, cu care fû întêmpinatŭ din partea corpului profesoralŭ şi din partea junimei. Viuă emoţiune a căşunatŭ păsagiulŭ acela alŭ discursului, în care iubilantele se mândresce, că de şi nu a câştigatŭ avere materială în durata lungă de 30 de anĭ, totuşĭ cu bucuriă póte accentuá, cá şi-a dobênditŭ unŭ sufletŭ liniştitŭ, precum şi simpatia, iubirea adevĕrată a cunoscuţilorŭ sĕi! Insufleţindŭ corpulŭ prof. şi junimea stud. la împlinirea conscienţiósă a chemării şi datorinţei lorŭ, îşĭ termină vorbirea c'o espresiune viuă de multămire şi sărutândŭ pe toţĭ membrii corpului profesoralŭ părăsi sala urmăritŭ de cântarea „mulţĭ anĭ« şi de freneticele strigărĭ de »sĕ trăiéscă«.

In ḑiua acea, séră la 9 óre, îşĭ luă inceputulŭ unŭ banchetŭ, arangiatŭ în onórea iubilantelui de către corpulŭ profesoralŭ şi alţĭ stimătorĭ ai sĕi în cofetăria din locŭ, la care luă parte unŭ publicŭ distinsŭ atâtŭ Românĭ, câtŭ şi Maghiarĭ. S'au ţinutŭ mai multe toaste însufleţitóre, dintre carĭ am sĕ amintescŭ alŭ plebanului rom. cath. din locŭ I. *Németh*, care salută în iubilante pre preotulŭ modelŭ, alŭ profesorului Ionŭ *Buteanŭ* accentuândŭ modestia rară şi caracterulŭ neclintitŭ alŭ iubilantelui, alŭ protopresbiterului din locŭ V. *Popŭ* carele ca fostŭ discipulŭ, în numele acelora îşĭ esprimase felicitările cele mai căldurióse iubitului profesorŭ; în toastulŭ D-sale dn. protopresbiterŭ cu multă dibaciă ţêsŭ rugăciunea, cu care întêmpină iubilantele ca profesorŭ tênĕrŭ şi nou numitŭ ântéia óră pe studenţii sĕi: »Dómne dă, ca sĕmênţa, ce o voiu sĕmêna, sĕ cadă în pămêntŭ roditorŭ«; — că étă cum se împlini de minunatŭ dorinţa, căcĭ din şirulŭ foştilorŭ sĕi discipulĭ s'au făcutŭ protopopĭ, preoţĭ, pretorĭ, judḑĭ etc. Toastă mai departe pretorele Beliczey şi judele sing. Kosztka, cestŭ din urmă cu o oratoriă splendidă întru sănătarea şi scumpa viéţă a dómnei soţiei iubilantelui. După aceste a urmatŭ toastulŭ domnului directorŭ, carele cu unŭ tonŭ vibrătorŭ de emoţiune îşĭ esprimă mulţămita celorŭ presenţĭ, pentru stima şi iubirea lorŭ arĕtată într'unŭ modŭ atâtŭ de imposantŭ.

Petrecerea vióiă dură până la 1 óră după méḑă nópte, când fiă-care se depărtă cu acea dorinţă, ca Atotputintele sĕ se îndure a prelungi firulŭ vieţii scumpe acestui anteluptătorŭ alŭ naţiunei române, ca în deplină sănătate trupéscă şi sufletéscă sĕ-şĭ pótă serba aniversarea a 50-a a activităţii sale, — Dea bunulŭ Dumneḑeu!

Codreanulŭ.

Cestiunea susţinerii gimnasiului din Bradŭ.

Halmagiu, în 3 Septemvre 1885.

Cetindŭ unŭ »Cuvêntŭ« de Menenius Agrippa, deşi nicĭ unŭ pondŭ nu punŭ pe acelŭ opuşorŭ, totuşĭ îmĭ vine sĕ scriu de nepăsarea şi negligenţa nóstră.

La Caransebeşiu se cere concederea înfiinţărei unui gimnasiu, la Aradŭ totŭ asemenea, guvernulŭ nu concede. La Caransebeşiu pentru că acolo nu este, la Aradŭ pentru că este unŭ gimnasiu. Cererea înfiinţărei unui gimnasiu la Aradŭ ómenii serioşĭ şi nepreocupaţĭ, póte nicĭ membrii Consistorului toţĭ. — în împrejurările actuale — nu au considerat'o de realisabilă. Fiă însĕ cum va fi, cine vrea sĕ trécă de omŭ mare, află preteste şi în drépta şi în stânga. Cine crede, crede, cine nu—nu.

Aşa déră din două gimnaşii cerute nicĭ unulŭ nu va fi. Alŭ treilea gimnasiu este concesŭ încă dela anulŭ 1868 şi înfiinţatŭ, însĕ din lipsa materială n'a pututŭ merge decâtŭ până la cele 4 clase inferióre, ba ce e mai multŭ voindŭ în anii precedenţĭ a deschide 6 classe, comitetulŭ însĕ după unŭ intervalŭ de 2 anĭ a fostŭ silitŭ a le reduce la 4. Acĕla este gimnasiulŭ din Bradŭ în fostulŭ Comitatŭ alŭ Zarandului, care l'au înfiinţatŭ numai 2 protopopiate sĕrace, şi adecă: protopopiatulŭ Zarandului aparţinĕtorŭ archidiecesei gr. or. din Sibiiu şi protopopiatulŭ Halmagiului mare aparţinĕtorŭ diecesei Aradului. Aceste 2 protopopiate atâta au fostŭ de zelóse atuncĭ, încâtŭ au cuteḑatŭ a înfiinţa unŭ gimnasiu superiorŭ şi marele Archiereu Şaguna aprobândŭ fapta în 5 ḑile a şi esoperatŭ aprobarea guvernului de atuncĭ.

Comitetulŭ fondului gimnasiului din Bradŭ, schimbându-se relaţiunile materiale ale acelui fondŭ, s'a adresatŭ de repeţite orĭ atâtŭ către Consistorulŭ din Sibiiu, câtŭ şi către celŭ din Aradŭ, sub a cărorŭ jurisdicţiune stă, pentru ajutóre şi respective pentru îmulţirea fondului gimnasiului ca sĕ se pótă completa la 8 classe în interesulŭ ambelorŭ diecese. Rĕspunsulŭ cam pe sub mână a fostŭ: susţineţi-vĕ gimnasiulŭ décă l'aţĭ înfiinţatŭ! Atâta este totŭ. Ba sĕ spunŭ adevĕrulŭ pe faţă, atâtŭ Sibiiulŭ, câtŭ şi Aradulŭ a datŭ unele ajutóre ca la nisce cerşitorĭ, şi ca şi cum comitetulŭ administrativŭ şi respective representanţa fondului ar cerşi pe partea sa. Cumcă din partea vre-unuia dintre ambele Consistóre s'ar fi făcutŭ vre-unŭ pasŭ pentru completarea acelui gimnasiu, nicĭ că am auḑitŭ. Atâta energiă nicĭ nu se póte aştepta dela Consistórele nóstre, ba ce e mai multŭ, Consistorulŭ din Sibiiu dela înfiinţarea acelui gimnasiu până în ḑiua de astăḑĭ nicĭ n'a aflatŭ de lipsă a inspecţiona acelŭ gimnasiu, episcopulŭ Aradului făcêndŭ visitaţiune canonica în protopopiatulŭ Halmagiului, s'a îndoratŭ a cerceta şi gimnasiulŭ din Bradŭ.

Apoi ḑică cine ce va ḑice, déră Românii gr. or. din două diecese totuşĭ suntŭ ómenĭ energioşĭ şi practicĭ că voescŭ a înfiinţa gimnasii nouĕ carĭ nu se concedŭ, ér pe celŭ concesŭ şi aprobatŭ ilŭ părăsescŭ că nu le trebue. O astfelŭ de logică nicĭ nu are lipsă de combatere. Vorŭ ḑice unii că loculŭ Bradŭ unde se află gimnasiulŭ nu este potrivitŭ. Décă acésta ar sta ceea ce nu este dreptŭ aşŭ rĕspunde: »susţine ce ai până vei puté înfiinţa ce nu ai.«

Consistórele şi respective sinódele ambelorŭ diecese au adusŭ regulamente ce nu le potŭ efeptui, şi adecă: unŭ preotŭ neîncungiuratŭ are lipsă de a studia 6 clase gimnasiale, după regulamentŭ. Acum se nasce întrebarea, unde sĕ studieze? Décă nu este institutŭ, mi se va ḑice: suntŭ gimnasii destule unguresci, sĕ studieze acolo; acésta însă numai unŭ consistorŭ ar puteau-o ḑice, ai căruia membri, nicĭodată n'au studiatŭ la vr'o scólă maghiară, care n'a auḑitŭ înjurăturile profesorilorŭ secundaţĭ de discipulĭ asupra bietului tênĕrŭ românŭ, ce studiază pe la astfelŭ de institute. Eu unulŭ décă aşŭ fi Episcopŭ — nicĭ n'aşŭ dori sĕ amŭ în institutulŭ teologicŭ astfelŭ de tinerĭ, carĭ numai aşa potŭ trece prin institutele streine décă suntŭ lipsiţĭ de sêmţêmêntŭ şi dedaţĭ cu brutalismulŭ şi cu vorbele murdare auḑite în tótă ḑiua. Vai şi amarŭ de noi când vomŭ ajunge a avea astfelŭ de preoţĭ.

Abstrăgêndŭ dela acestea, tênĕrulŭ eşitŭ din vr'unŭ institutŭ ungurescŭ neauḑindŭ cuvintele technice europene, când întră la institutele teologice-pedagogice de ale nóstre trebue sĕ înveţe totŭ, ca şi cum nu ar fi învĕţatŭ nimicŭ, vai de elŭ şi de profesorulŭ, ce are sĕ prelegă.

Mi se va rĕspunde în fine că diecesele nu au banĭ,— conspectele sinodale arată contrarulŭ. Dér décă ar şi fi aşa că pentru scopulŭ completărei gimnasiului din Bradŭ nu suntŭ banĭ, óre două diecese n'ar fi în stare a crea unŭ fondŭ pentra acelŭ scopŭ? Acésta nu-o va crede nimenĭ.

La cestiunea acésta şi póte la alte cestiunĭ totŭ de ale nóstre mĕ voiu reîntórce dealtădată, punêndŭ indiscreţiunea la o parte şi descoperindŭ unele fapte ale ómenilorŭ foşti ai nostri şi astăḑĭ simulanţĭ, ceea ce numai cu părere de rĕu aşŭ fi silitŭ a-o face, cu atâta mai vêrtos că: de când mi s'a făcutŭ lumina, n'am statŭ în apropierea vre unui Episcopŭ ca sĕ nu'lŭ infestezŭ în calea politicei dominante.

Cunctatoru.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 24 Septemvre. — Părechia regală română sosesce aḑĭ la améḑŭ şi după o oră repausŭ va continua călĕtoria spre Bucuresci.*)

SOFIA, 24 Septemvre. — Aici a sositŭ scirea, că **trupele turcescĭ au trecutŭ peste graniţa Rumeliei orientale şi au ocupatŭ câteva localităţĭ. Mare mişcare în tótă Bulgaria.**

SOFIA, 24 Septemvre. — Sobrania bulgară a votatŭ unanimŭ tóte pretensiunile ministerului, a aprobatŭ tóte mĕsurile ce le-a luatŭ guvernulŭ şi a decisŭ sĕ trimită Ţarului o adresă, rogându-lŭ ca sĕ permită venirea de voluntarĭ în Bulgaria.

BUCURESCI 24 Septemvre. — Spitalulŭ militarŭ a arsŭ. Paguba e mare. Nu s'a nenorocitŭ nicĭ unŭ omŭ.

DIVERSE.

Ţiganii au şi ei amorŭ şi spiritŭ, pe care-lŭ desfăşóră când e ceva de câştigatŭ. Se scie, că pungăşiile lorŭ suntŭ adeseorĭ fórte îndemânaticŭ înscenate şi de aceia ei se gândescŭ totd'auna cum sĕ se feréscă de a nu fi furaţĭ chiar de vre unulŭ din sînulŭ lorŭ. Aşa de exemplu, undeva se produce o musică ţigănéscă şi încântă publiculŭ din vióră şi cobză; unŭ băiatŭ de ai lorŭ, póte mai puţinŭ muzicalŭ, umblă prin grădină dela masă la masă şi adună ce i se dă. Dar cum sĕ facĭ óre, ca acestŭ băiatŭ sĕ nu pótă fura din banĭ adunaţĭ? Spiritulŭ ţiganului a inventatŭ unŭ mijlocŭ, ce se întrebuinţéză pretutindenĭ la asemenea ocasiunĭ. Celui care merge sĕ adune banĭ i se dă în mâna dréptă o farfuriă, iar în mâna stângă o — muscă viuă, pe care trebue sĕ o ţină prinsă până ce se întórce cu banii. — Iată unŭ controlŭ simplu şi sigurŭ!

*)Suveranii României, precum se vede, n'au plecatŭ din Königstein, după cum s'a fostŭ anunţatŭ mai ântâiu, ci au amânatŭ călătoria lorŭ încă cu câteva ḑile.
Red.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	97 90
Rentă de hârtiă 5%	90.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonurĭ rurale ungare	101.
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 25
Bonurĭ rurale transilvane	101.
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	120.75
Renta de hărtiă austriacă	81.35
Renta de arg. austr.	82.
Renta de aurŭ austr.	107 90
Losurile din 1860	138 70
Acţiunile băncei austro-ungare	860 —
Act. băncei de creditŭ ung.	282.
Act. băncei de creditŭ austr.	281.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.92
Napoleon-d'orĭ	9.99
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.12

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 11 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$89\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	$93\frac{3}{4}$	$94\frac{1}{4}$
» convert. (6%)	$88\frac{1}{4}$	$89\frac{1}{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	102	103
» „ „ (5%)	$86\frac{1}{2}$	$87\frac{1}{2}$
» » urban (7%)	$98\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{2}$
» » » (6%)	$92\frac{1}{2}$	$93\frac{1}{4}$
» » » (5%)	83	$83\frac{1}{2}$
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	11.	$12.\frac{3}{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovu

din 24 Septemvre st. n 1885

Bancnote românescĭ	Cump.	8.78	Vênd.	8.84
Argint românesc	»	8.50	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9 96	»	9.99
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.85	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, cari vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administraţiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a lei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
Predealŭ (	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
Sighişóra (	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa micĕ	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
Cluşiu (	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.06
Oradia-mare (	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
Viena (	3.00	8 00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.31	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.33	6.24	—
Cluşiu (	—	10.0[illegible]	5.05	6.43	—
Cluşiu (	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12 31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
Cucerdea (	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa micĕ	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
Braşovŭ (	—	5.3[illegible]	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
Predealŭ (	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
Szolnok (	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
Szolnok (	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9 33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.25	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.